

Holdkór

1961...

A világűrre néző panorámaablakon kívül százegynéhány Celsius meleg, belül pedig mintegy plusz 24 Celsius fok kellemes „hideg” uralkodik. Más különbség is van még az ablak két felülete között: kívül a vákuum, belül a friss levegő; kívül a pusztas holdfelszín, belül a hatvanas évek divatját tükröző tárgyalóterem és fél tucat ember.

Most éppen egy fiatal nő beszél indulatosan:

– Tessék! Nézzétek! – egy adag újságot dob az asztal közepére – Az elmúlt 48 óra terméke. Kennedy elnök kijelentette: „az Egyesült Államok embereket szállító űrhajót szándékozik a Holdra küldeni az évtized vége előtt”. Wernher Von Braunt ismerve ez sikerülni is fog nekik...

– Képtelenség!

– Vészmadár...

– Ugyan, kedvesem! Messze van még Amerika attól, hogy félnünk kelljen tőle. Persze, más lenne a helyzet, ha a szovjetekről volna szó... A Vosztok-1 áprilisban Gagarinnal a fedélzetén megkerülte a Földet és szerencsésen visszatért. Az emberrel végrehajtott űrrepülés szovjet sikere megkérdőjelezi az amerikai technológiai fölényt – éppen úgy, ahogy az a Szputnyik-1 indításakor történt '57-ben. Képzem, milyen arcot vágott Wernher, mikor nyilvánosságra került: a „világ” első mesterséges égitestét a szovjetek indították el.

– Hát még, amikor egy hónap múlva útnak indult a kettes számú Szputnyik... Kutyával a fedélzetén... Akkor milyen arcot vághatott?!

– Hát ez nem igaz! Képtelenek vagytok egy témát normálisan kibeszélni? – tört ki a nőből a bosszankodás.

– Drágám... Mi már kibeszéltük... Amerikától nincs félnivalónk, a szovjetek pedig még csak a Föld körül keringenek... Kész. Van még ezen más beszélnivaló?

– Hát tényleg nem értitek? Nem a mában kell gondolkoznunk, hanem a holnapban! Kennedy az évtized végéig ígérte a holdra szállást. Tehát legkésőbb kilenc éven belül itt lesznek. Amerika bizonyítani akar – a Hold pedig igen szépen kiegyenlíti az űrversenyt köztük és a Szovjetunió között. Mondom: alig kilenc év, és itt lesznek!

– Elég – harsan egy határozott hang az asztal végéről – Lássuk a tényeket. Egy: Mi itt vagyunk és tudományos missziókat veszélyeztetné a lelepleződésünk. Kettő: Kennedy megtette kijelentését. Három: ez program az USA-nak, s egyben kihívás a Szovjetunióknak. Négy: ha nem kilenc, hát tizenkilenc év múlva itt lesznek, ez biztos...

– Hacsak nem robbantanak ki addig egy atomháborút...

– Hacsak nem következik be a „Nagy Bumm”. Így van. Egy atomháború után fel-

tételezhetően Társaságunk Hold, Merkúr, Mars, Vénusz és Jupiter-melléki kolóniái fogják jelenteni az emberi civilizáció, esetleg az egész emberi faj utolsó lehetőségét. Ergo: az emberi faj érdeke, hogy ne találjanak ránk. Se most, se kilenc vagy tizenkilenc év múlva. Cselekednünk kell! – a férfi, miközben beszél, kitekint a panorámaablakon. A landoló-kráterbe épp most ereszkedik alá a Társaság egyik interplanetáris hajója – Megjötték. Holnapra kérem a helyzetelemzéseket! Az értekezletnek vége. Találkozunk a konferencián! Addig is jó pihenést!

■ A landoló-kráterbe alámerülő űrhajó hamarosan eltűnik a panorámaablak mögött szemlélődők előtt. A kráter jelzőfényekkel körbelyűzött falai között a hajó lassan, méltóságteljesen (vagy lehet, hogy csupán óvatosan?) manőverezik. Mindenképp nagyszerű látvány, akár felülről, akár oldalról, akár alulról vagy akár magából a járműből szemléli az ember.

Amint leereszkedett, megkezdődik a hajótest fertőtlenítése, csíráatlanítása. Néhány percre tartó vakító fény-, sziszegő füst- és érzékelhetetlen sugáráradat az egész. Ezután egy egészségügyi-modul simul a hajóhoz, s az érkező hajó személyzete és utasai átszállnak, hogy alávéssék magukat a kötelező egészségügyi vizsgálatnak. Ha indokoltnak látszik, ez a modul – illetve több más ehhez hasonló – szolgál karanténként is a Holdra érkezők számára.

■ Kicsire szabott hálószoba az ötvenes évek végét, a hatvanas évek legelejét idéző berendezéssel, ágygal, az ágyban két emberrel: férfivel és nővel...

– Minden Holdra érkező számára kötelező az egészségügyi karantén... Konferencia ide vagy oda, nincs kivétel. Nem értem, miért bosszankodsz...?

– Olyan megalázó... Mintha leprások lennének... – fejt ki a nő, majd hirtelen gömbölyded hasára fekteti a kezét – Hopp! Nézd! Mocorog a drága lelkem.

A férfi a nő felé fordul, hasára helyezi a kezét, majd folytatja:

– És ha tényleg azok? Vagy, ha csak jelentéktelen vírusfertőzésük van? Olyan, amilyen a Földön fél sem tűnik, s nem is vesszük komolyan? Csakhogy mi nem a Földön vagyunk, bárhogy is próbáljuk erőltetni a látszatot – mutat körbe a férfi széles mozdulattal a szoba „földi berendezésén” –, s a legjelentéktelenebb földi mikroba is a legmegdöbbentőbb mutációkra lehet képes a földön kívül. Ráadásul most nem csak a Föld, hanem a Mars és a többi istenverte helyről is jönnek a konferenciára és...

– Óó! Beszakadt a körmöm...

– Nem ’tom.

– Tessék?

– Nem tudom.

– Mit?

– Hol az olló. Úgy is ez lesz a következő kérdésed, nem?

A hölgy válasza erre csak egy jól irányzott párnacsapás lehet: PUFF!

■ A nagyterem bejárata felett a félhold kráteres felszínével díszített transzparens köszönti a résztvevőket:

Köszöntjük a XV. Holdkonferencián!

A transzparens alatt kétszárnyú ajtón óvatoskodhatnak be a későn jövők az éppen soron levő előadásra:

– ...vegyük például a szovjetek „Luna” holdszonda kísérleteit. Két éve, 1959 januárjában a Luna-1 mintegy 6000 km-re közelítette meg a Holdat, majd a földi űrkutatás első Nap körül keringő űreszköze, vagyis mesterséges bolygó lett.

Katt. A vetítőernyőn egy másik holdszonda fényképe jelenik meg.

– Ugyanabban az évben, szeptemberben a Luna-2 már „elérte” a Holdat: a Hold északi szélességének 30. foka és nyugati hosszúságának 1. foka körül csapódott be.

Katt. Képváltás:

– Ötvenkilenc októberében pedig a Luna-3 felvételeket készített a Hold túlsó, a Földről nem látható oldaláról. A szonda 11 fordulatot tett meg a Föld-Hold rendszerben kialakított elnyújtott ellipszis pályán, majd belépett a földi légkörbe és elégett...

■ Egy másik előadó a Hold kultúrtörténetéről tartott képekkel és zenével gazdagon illusztrált előadást:

– ...gondoljunk csak Puccini Turandotjának Hold-kórusára, vagy Beethoven Holdfény-szonátájára. Paul Verlaine Holdfény című sejtelmes költeményére. A Hold emberi gondolkodásra, fantáziára gyakorolt hatását kutatva visszanyúlhatunk még régebbre is. Az ó-ind Siva Nataraja, a Táncoló Siva a Hold sarlóját hordta homlokán diadémként. Az egyiptomiak, föníciaiak, perzsák, görögök és az itáliai népek templomaikban oltárokat emeltek a Hold tiszteletére. Az asszír-babilóniai pantheonban Sin isten személyesítette meg a Holdat. Szíriában Sahar néven tisztelték. A régi arabok a Holdat al-Lat, illetve Abdallah néven tisztelték. Az előbbi jelentése: az istenek istene; az utóbbi: az isten szolgája. A japán mitológiában Cuki-yomi-no-kami istennő személyesíti meg a Holdat, kivéve azon esetekben, mikor istennő helyett istenségről beszélnek. Ilyenkor Cuki-yomi-no-Mika-to néven szólnak a hold-istenről...

■ Újabb terem – újabb téma:

– ...és a Hold kisebb gravitációját figyelembe véve a gázkitörések és más tranzienis jelenségek alkalmával feltörő gáz- és portömegek hatszor magasabbra kerülhetnek, mint a Földön. Mivel e tranzienciák gyakorisága és a Hold-Föld távolság között igen erős korreláció mutatkozik (tekintve, hogy e jelenségek Földközélen a leggyakoribbak), a Föld árkelző erejének fontos szerepe lehet kialakulásukban. A Hold a Föld szilárd kérgében alig néhány centiméteres magasságváltozást okoz; a Nap hatásával együtt, a legkedvezőbb esetben a kéreg dagálya legfeljebb 30-40 centiméternyi. A Föld azonban a Hold kérgében akár néhány méteres dagályt is kelthet...

■ Az előadó vastag, mives kötésű könyvet zár össze...

– ...idézet a híres Verne regényből. Az „Utazás a Holdba”, illetve az „Utazás a Hold körül” hősei egy 270 méter hosszú ágyúcsőből lövetik ki „űrhajójukat”... Persze, ma már tudjuk, hogy ez naiv elképzelés volt, hiszen Verne hősei nem maradhattak volna életben a kilövés után. Ahhoz, hogy a lövedék gyorsulása az ember számára még elviselhető értéken belül maradjon, mintegy 1000 kilométer hosszú ágyúcsőre lett volna szükség. De nem az irodalomnak kell „halálosan” precíznek lennie, hanem a tudománynak! S hol tartana ma a Civil Űrkutatási Társaság, ha az Irodalmi Kutató Szekció nem ontaná az újabbnál-újabb, kreatívabbnál-kreatívabb ötleteket! Hmm... Nem gondolják,

hogy igazságos volna, ha azon sci-fi írókat, akik „fantazmagóriáit” Társaságunk valóra váltja, meghívánk titkos sorainkba...? Vagy jogdíjat fizethetnénk eredeti ötleteikért!

■ Kicsire szabott hálószoba az ötvenes évek végét, a hatvanas évek legelejét idéző berendezéssel, ágygal, ágyba zuhanó két emberrel: férfivel és nővel...

– Ugh! Csakhogy itthon vagyunk!

– Kemény nap volt, az már igaz. Kérsz egy teát?

– Neeemm – a nő megszorítja a férfi kezét. – Masszírozd a talpam egy kicsit, jó?!

– Hány előadáson voltál?

– Tizen? Tizenötön? Százon? Nem tudom... Jajj, de jó ott! Nyomkodd meg ott az öklöddel is! Eeeeez azzzzzz... Ó, de jól esik...

– Pa-bam-bam... Rock around the clock... Rock around the clock – dúdolgatja Bill Haley és együttese, a The Comets slágerét a férfi – Hány óra van?

– Öő, nem látom... Hajnali kettő... Rég táncoltam ilyen jót! A konferenciákban az a jó, hogy bált is rendeznek az em... Jujj, te bolond, ne csiklandozz!

– Szeretlek!

■ Másnap folytatódik a konferencia szakmai programja. Képek a Hold „folyóvölgyeiről”:

– ...a holdfelszínen levő folyóvölgyszerű képződmények kialakulásában a felszín alatt 20-50 méteres mélységben található, néhol talán összefüggő, nagy kiterjedésű jéggrétegek nagy szerepe lehetett. Ha nagyobb meteorok zuhantak a Holdra, s behatoltak annak legfelső „talaj”- és közetrétegeibe, könnyen megolvaszthatták a jég egy részét. Az így keletkező víz azután a felszínre szökött és a gravitáció hatására a magasabb szinten levő területekről a mélyebben fekvő vidék felé folyt, kialakítván így a jellegzetes mederképződményeket. Vegyük hozzá mindehhez, hogy a Holdon átlagosan 300 C°-os abszolút hőmérsékleti ingadozás játszódik le 29,55 nap alatt. A hőmérséklet +130 és –150 C° között mozog. A víz így csak igen speciális esetekben, vagyis a forráspont alatti és fagyponthoz feletti időszakban lehet folyékony halmazállapotú...

■ Újabb téma:

– ...a Társaság missziója a tudomány, de elsősorban az emberi faj érdekeit szolgálja. Bármilyen nehéz is némelyeknek, a továbbiakban is mindenféle nacionalista attitűd nélkül kell működésünket folytatnunk. A jövőben különösen ügyelnünk kell rá, hogy szuverenitási igényt sem a világűrben, sem a Holdon és egyéb égitesteken egyetlen állam se szerezhessen meg, sem okkupáció, vagyis foglalás útján, sem egyéb módon. Nem jöhetnek létre úrgyarmatok, úrbirtokok, úrprovinciák. Különösen fontos feladat lesz annak megakadályozása, hogy a világűr hadszíntérré váljon. Emlékeznék az elnökségért versengő J. F. Kennedy 1960-ban tett kijelentésére? Idézem: „Hadászati űrversenyben állunk az oroszokkal és vesztesben vagyunk... A következő évtizedekben el fog dőlni a világűr ellenőrzése. Ha a világűr a szovjetek ellenőrzik, akkor a földet is ellenőrzés alatt tudják tartani, mint ahogy azok az országok, amelyek ellenőrzésük alatt tudták tartani a tengereket, uralták a kontinenseket is”...

■ Kopaszodó férfi a Pszichológia Szekcióból:

– Mi a Pszichológia Szekcióban úgy tartjuk, hogy a Társaság különös, neurotizáló

hatással van tagjaira. Mire gondolunk? Egy: a Társaság iránti maximális hűség, lojalitás és titoktartás sokakban konfliktus, feszültség forrása lehet. Többek között azért is, mert ezáltal potenciális hazaárulónak érezheti magát bárki is, aki, ha átadná a Társaság ismeretanyagának akár egy szeletét is, jelentős politikai-gazdasági-katonai előnyhöz juttathatná egykori hazáját. Így pedig mindettől megfosztja. Kettő: az identitás egyik fontos része a nemzeti öntudat, a hovatarozás. A Társaság igyekszik elfojtani az ezzel kapcsolatban felmerülő képzeteket, érzéseket. Ez ugyancsak neurotikus tünetek kialakulásához vezethet. Három: a Társaság teljesítményeket vár, ez önmagában nem baj, csak akkor, ha a teljesítmény létrejöttét tartós distressz kíséri. Négy: munkánkat javarészt idegen környezetben, a világűrben, űrállomásokon, más planétákon, de mindenképpen „földön kívül” végezzük. A mi, még Földön született generációnk még nem készült fel teljesen a „kék az ég és zöld a föld, vizem, súlyom és levegőm van, csillagokat csak este látok” élményének elhagyására. Mindezek révén öt éve elindítottuk „Otthonosan a világűrben” nevű programunkat. Az „Otthonosan a világűrben” program lényege egyrészt a psziché védelme az új, ismeretlen környezet okozta elhúzódo, tartós stressz, és az abból fakadó neurotikus folyamatok ellen; másrészt a kiemelkedő teljesítmények, a kutató-, fejlesztőmunka elősegítése. Végül, de nem utolsósorban célként szerepel a mindenkori földi kultúrával való találkozás, kapcsolattartás is. A mesterségesen fenntartott gravitáció, a földit utánzó „kortárs” építészeti és térhasználati megoldások, a „földön kívül tartózkodom” tudat élményét feledtető „kék-atmoszféra” effektus a bázis légterében, az évente kötelező egy hónapos földi szabadság és az ugyancsak egy hónapos Naprendszerbeli utazási lehetőség mind-mind ennek a programnak az alkotóelemei...

■ A pulpituson álló férfi intón emeli fel ujját:

– Felhívom rá a figyelmet, hogy a Hold védelme egyben előjáték és iskola a Társaság más planétákon működő egységei számára. Már most megjósolható, hogy 50 éven belül hasonló helyzetbe kerül a Merkúr-, a Mars- és a Vénusz-kolónia is. A következő védelmi rendszabályokat javaslom tehát betartani a jövőben várható Holdat megközelítő, Hold körül keringő, Holdra szálló automatikus, illetve élőlényt, baktériumot, növényt, állatot vagy embert szállító szondák és űrjárművek esetében. Csak példaképpen, felsorolásszerűen: valószínű leszállási helyek előzetes megbecslése, megismerése és előkészítése a sikeres vagy a sikertelen érkezéshez. Vizuális-, termo-, rádió- és egyéb álcázó intézkedések állandó vagy eseti alkalmazása. Szondaeltérítés, illetve -átprogramozás. A szondáktól vagy emberektől származó adások elfogása, értékelése, megszakítása, zavarása, hamisítása, dezinformálás. A Társaság Bázisait át kell telepíteni a Hold Földről nem látható felére. A Társaság felszíni bázisait a Hold teljes felszínén fel kell számolni, csak a felszín alatti telepek a biztonságosak. A Földről érkező becsapódó vagy leszálló üreszközöket biológiai fegyvernek kell tekinteni, s kutatásuk csak a legszigorúbb járványügyi biztosítás mellett folyhat...

■ Kicsire szabott hálószoza az ötvenes évek végét, a hatvanas évek legelejét idéző berendezéssel, ággyal, hazaérkező két emberrel: férfivel és nővel...

- Hát, vége...
- Már épp itt volt az ideje. Kérsz egy teát?
- Nem. Tudod, min gondolkodom?

- Elvis Presley? Buddy Holly? Vagy Bill Haley and the Comets...?
- Legyen a középső... De ne túl hangosan, jó? Szóval, tudod, min gondolkodom?
- Hmm? Nem tudom. Hol a cukor?
- A helyén...
- Nincs ott. Összejött a barátnőd és az a fickó?
- De ott van. Össze.
- Nincs ott.
- Ott van.
- Nincs.
- Nyisd ki a szemed! Ott van a szkafander melletti polcon... Megvan?
- Jó, jó. Megtaláltam.
- Azon gondolkodom, hogy...
- Az istenit! Kiborult ez a vacak az űrruhádra!

1968...

Két űrruhás alak tesz-vesz egy csillogó műszer körül. Rajtuk kívül – ameddig a szem ellát – a Hold kopár felszínén minden mozdulatlan. Az űr csillagpettyes sötétje szintén mozdulatlan...

- Beszorult ez az izé...
- Hagyd! Ami nem megy, ne erőltessük! Hozzunk mási...

Hirtelen megvillan valami az űrruha sisakján. Mindketten riadtan, meglepve kapják fel a fejüket.

- Odanézz! Ez be fog csapódni!
- Helyzetmeghatározást!
- Déli szélesség 2,8 fok, nyugati hosszúság 83 fok... Atya-világ!
- Bázis! Bázis! Becsapódás 15 másodpercen belül! Bázis!

A Lunar Orbiter 5 amerikai műhold távoli pettyként, ám hatalmas, hangtalan porfelhőként csapódik be a Hold felszínébe 1968 januárjában. A két alak egymásra néz, s máris szaladnak űrsiklójukhoz.

■ A világűrre néző panorámaablakon kívül százegynéhány Celsius meleg, belül pedig mintegy plusz 24 Celsius fok kellemes „hideg” uralkodik. Más különbség is van még az ablak két felülete között: kívül a vákuum, belül a friss levegő; kívül a puszta holdfelszín, belül a hatvanas évek divatját tükröző tárgyalóterem és fél tucat ember. Most éppen egy fiatal nő beszél indulatosan:

- A helyzet súlyos. Követelem, hogy vesztegzár alá vegyük a Bázist!
- Képtelenség!
- Vészmadár...

– Ugyan, kedvesem! Messze vagyunk még attól, hogy vesztegzárat kelljen létrehozunk. Lássuk csak, mi történt: az amerikai műhold, a... a... Hogy is?

- Lunar Orbiter 5...

– Igen, igen. Köszönöm. Szóval az ötös számú Lunar Orbiter becsapódik a Holdfelszínbe... Sajnálatos módon éppen e kiváló holdbázis közmütelepébe... Két munkás a helyszínen meghal, öten könnyebb sérülést szenvednek. A víz- és áramellátás kilenc

órán keresztül szünetel, ám a karbantartók hamarosan üzemképessé teszik a rendszert. Már-már otthonosan érezzük magunkat a világűrben – a cinikus megjegyzést fanyar vigyorral díjazza a többség. – A vész elmúlt...

– Emlékeztek? Hatvanötben, az USA-ban ugyancsak kilenc órás áramszünet állt be.

– Kilenc hónappal később pedig az átlagosnál jóval több gyermek született... Erre gondolsz?

– Én? Mindig... Mindig arra, milyen szép volt az a kilenc óra a feleséggel...

Röhögnek. Rákontráznak:

– Tudom, hallottalak benneteket. De az nem a feleségem volt, hanem a kutyám!

Még jobban röhögnek.

– Hát ez nem igaz! Képtelenek vagytok egy témára koncentrálni? – tört ki a nőből a bosszankodás.

– De kedvesem! Mi mindig egy témára koncentrálnunk. Ti, nők beszéltek mindig másról.

– Na, figyeljete! Az az ócskavas becsapódott, méghozzá a közműtelepbe... – gyürkőzik neki ismét a nő.

– Ezt már megbeszéltük... Műhold be, áram ki, víz ki...

– Nem. Rosszul mondtad. A vízellátás nem szűnt meg, legalábbis nem rögtön.

– Ugyan már! Olvastam a jelentést. Abban pedig az áll, hogy a becsapódást követően azonnal leállt a vízszűrő, majd a vízforgató berendezés...

– Hát ez az! A becsapódás pillanatában azonnal leállt a vízszűrő berendezés, hiszen azt trafálta el a szonda, de a vízforgató berendezés még egy fél órán keresztül működött...

– No és...? Végül csak bedöglött nem? Akkor meg, mi a probléma; stimmel a jelentés.

– Hát tényleg nem értitek? Fél órán keresztül olyan vizet használtunk, amely nem volt fertőtlenítve, nem volt megsűrve. A szonda egyes részei pedig a központi medencébe zuhantak. Emlékeztek még Szuvarov professzor előadására? Arra, amit a 61'-es konferencián tartott itt, a Holdon? Idézem: „a Földről érkező becsapódó vagy leszálló űreszközöket biológiai fegyvernek kell tekinteni, s kutatásuk csak a legszigorúbb járványügyi biztosítás mellett folyhat...” A kulcsszavak: biológiai fegyver, szigorú járványügyi biztosítás. Mondom: vesztegzár alá kell vegyük a Bázist!

– Elég. Holnapra kérem a következő információkat: hány köbméter víz fogyott az alatt a félóra alatt? Milyen felhasználásra került ez a vízmennyiség? Állítsatok össze egy listát azokról, akik bármiféle kapcsolatba kerültek ezen idő alatt a vízzel: ittak belőle, mosdottak stb. Ezeket a személyeket alapos orvosi megfigyelés és kivizsgálás alá rendelem. Álljon össze egy biológusokból, orvosokból, pszichológusokból álló team és dolgozzanak ki cselekvési terveket egy esetleges járvány megfékezésére.

– És a vesztegzár?

– Hivatalosan még nem rendelem el. Nem hivatalosan azonban tegyetek meg mindent, hogy a Hold ki- és bemenő forgalma néhány hétig szüneteljen – a férfi, miközben beszél, kitekint a panorámaablakon. A landoló-kráterbe épp most ereszkedik alá a Társaság egyik interplanetáris hajója. – No, lám. Ők lesznek az elsők, akiket nem hivatalosan elküldünk a fenébe... Oké. Lássuk a második napirendi pontot: Amerika várhatólag 1969 nyarán fogja megkísérelni az első emberes holdexpedíciót. Alig egy évünk van arra, hogy kidolgozzuk stratégiánkat...

■ Kicsire szabott hálószoba a hatvanas évek végét idéző berendezéssel, ágygal, az ágyban fekvő két emberrel: férfivel és nővel... Olvasgatnak.

– Hallottad a Mars-űrhajót?

– Hogy nem engedték a Holdra? Igen. Valami jelentéktelen egészségügyi indokkal elküldték őket...

– Mindig ez a félelem a járványtól! Már túlzásba viszik! Tudod, mit mondom? Ez a beteges. Ez a félelem...

– Csss! – inti csendre társát a férfi hirtelen.

– Mi az?

– Jó. Semmi. Azt hittem, a gyerek sírdogál megint... Találkoztam ma Pierre-rel.

– Igazán? Mi újság velük?

– A Földön most egy új sci-fi megy a mozikban. „2001. Űrodüsszeia”... Vagy valami ilyesmi a címe. Pierre szerint óriási.

– Pierre szerint minden óriási, ami mozi. Miről szól?

– Találnak a Holdon egy monolitot, ami jelzést küld valahova. A Föld egy űrhajót küld a jelzés nyomába. Az űrhajó számítógépe megzavarodik, és sorban kinyírja a legénységet. Csak egy ember menekül meg...

– Biztos ez is olyan hülyeség, mint a Star Trek volt két éve... No, jó éjt! Adj egy puszit! Ne felejtse el a lámpát...! Te még nem alszol?

■ A képernyő előbb koromfekete, aztán meg-megvillan benne egy „recsegő fénycsík”, majd kitisztul a kép: egy őrjöngő alak tör-zúz, mindent, ami az útjába kerül. Űt, rúg, tárgyakat borogat és dobál, el-elfúló hangon acsarkodik. Ketten próbálják megállítani, lefogni. Nem járnak sikerrel. Egyikőjük vérző orral rogy a falnak, a másikat pedig egy alapos ütés- és rúgássorozat után egy pultra penderíti a dühöngő örült, majd végighúzza azon, úgy, hogy lehetőleg minél több tárgyat találjon el áldozata fejével. Virágcserepek, dossziék, irattartók, telefon, teáskancsó és csészék potyognak a földre. A fej végül a pult végén a falba ütközik. Az őrjöngő (mi sem természetesebb) elengedi túsztát, s az iméntiekről megfeledkezve tombol tovább. Berúgja az útját álló ajtót.

A másik helyiségben, egy újabb biztonsági kamera révén, tovább figyelhetjük az eseményeket. Az ámokfutó egy széket vág a hozzá legközelebb eső emberhez, majd továbbhalad, s a helyiség végében szembetalálja magát egy fali tükörrel. Öklével a tükörbe vág. Egyszer. Kétszer. Sokszor. Törik a tükör, döng a fal, ömlik a vér. Majd rugdosni kezdi a tükröt, illetve ami maradt belőle. Végül hatalmas erővel beleveri a homlokát a tükröt tartó falba. Meghal. A képernyő megmerevedik.

– Amit láttatok, az a betegség utolsó stádiuma. A beteg agresszív, illetve autoagresszív cselekedeteit folyamatos artikulációval kíséri. Térbeli és időbeli orientációja megszűnik. A tudat beszűkül, a fájdalomérzés megszűnik. Szimpatikus idegrendszere hyperaktív működése révén óriási erő kifejtésre képes. Üldöztetéses téves eszmék, hallucinációk, kényszer-gondolatok és kényszerítő gondolatok gyaníthatóak. A halál, ami elkerülhetetlen, háromféle okból adódhat. Egy: halálos önsértés, mint a filmen; kettő: a beteget önvédelemből megöli valaki; és három: végkimerülés – a beteg nem eszik, nem iszik, csak tombol, csak tombol, csak tombol. Mindhalálig.

– És csak azok hálnak meg így, akik kapcsolatba kerültek a szennyezett vízzel?

– Egyelőre csak azok. De vegyük figyelembe, hogy közel négy hónapos lappangási idővel kell számolnunk. E négy hónap alatt semmi jelét nem találjuk bármiféle

fertőzésnek. Aztán robbanásszerűen tör elő a kór. Megjelenik az étvágytalanság, a depresszió, a kiütések, az izmok fájni kezdenek, a betegek alvászavarokról panaszkodnak, gyakori hányinger, valamint hosszabb-rövidebb eszméletvesztés jelentkezik. Ezután arról panaszkodnak, hogy belső hang szól hozzájuk, kívülről irányítják őket, úgy érzik veszélyben vannak, menekülniük kell. Ekkor váratlanul csitulni látszik a betegség, míg végül hirtelen előtör az agresszió, s hamarosan bekövetkezik a halál. Fel kell készülnünk arra, hogy e négy hónap alatt megfertőzhetnek másokat is, akikről ugyancsak négy hónap múlva derül ki, hogy betegek, s ezalatt ők is megfertőznek másokat – és így tovább. Legkedvezőbb esetben nem lesz több fertőzés, legrosszabb esetben a bázis... Kihal.

Csend. A tárgyalóteremben fél tucat ember nézi meredten a képernyőn fekvő mozdulatlan alakot. Nem néznek egymásra.

– Hány betegről tudunk?

– A szonda becsapódása óta eltelt négy hónap során tizenegy ember halt meg ilyen módon abból a tizenötből, akikről megállapítottuk, hogy kapcsolatba kerültek a szennyezett vízzel. De...

– De? Khm... Folytassa!

– De az életben maradt négy is beteg... És van még nyolc beteg, aki közvetlen kapcsolatban állt ezzel a tizenöttel...

– Járvány...

– Nagyon úgy tűnik. És nem kerülhet sem a Földre, se más égitestre, bármi is okozza. Nekünk kell megküzdenünk vele.

– Értesítem a Társaságot. A vesztegzárat hivatalosan elrendelem.

– Az jó, de lehet, hogy már késő.

■ Kicsire szabott fürdőszoba a hatvanas évek végét idéző berendezéssel, fürdőkáddal, a fürdőkádban habok között üldögélő két emberrel: férfivel és nővel...

– Idesüss! – a férfi szétnyitja könyvét, s egy festmény képét mutatja a nőnek.

– De ronda. Mi ez? Ki követte el?

– Nem tudom, ki festette... Látod azt a fura, csőrös, álarcos alakot? Középkori gyógyítót ábrázol...

– Ha te mondd. Mi van vele? Miért mutatod? Miért van „csőre”?

– Ez az álarc állítólag kezdetleges légszűrő. A pestisjárványok idején a csőrben lévő vászon a beáramló levegőt...

– Már megint ezzel a járvánnyal jössz! Ez a vesztegzár is... Mekkora hülyeség?!

– Miért? Szerinted játékból rendelnek el vesztegzárat?

– Tamara férje szerint ez a járványosdi csak azért van, hogy hozzászoktassanak bennünket ahhoz, hogyan kell majd jövőre óvatoskodnunk, ha a Föld embert küld a Holdra. Senki sem veszi komolyan... Csak gyakorlat...

1969...

A képernyőn a 109 méter magas Saturn-5 rakéta – tetején az Apollo űrhajó parancsnoki egységével és a rakéta utolsó fokozatában elhelyezett holdkomppal – hatalmas füst és láng kíséretében startol indítóállványáról, s tűnik el az Atlanti-óceán partja fölött lebegő felhők mélyén.

A képsorokat egy középkorú úr kommentálja ünnepélyes hangnemben a tárgyalóteremben ülők számára:

– Tehát: három napja, július 16-án, a floridai Cape Kennedy támaszpontból útnak indították az Apollo-program 11-es számú egységét. Legénysége – ahogy arra számítottunk: Neil A. Armstrong, Edwin E. Aldrin és Michael Collins. Az Apollo-11 feladata: emberes holdra szállás. Az itt látható felvétel különben ugyanaz, amit közel százmillió televíziónéző is láthatott.

Képváltás: a Kék Bolygót látjuk a világrútból szemlélve.

– Az indulást követő napon, július 17-én hajnalban az Apollo-11 televíziós adást közvetített. A képeken a Földet lehetett látni 75 000 km távolságból.

Képváltás: az amerikai elnököt látjuk.

– Ugyanezen a napon Nixon elnök bejelentette, hogy az űrhajósok nem csak az amerikai zászlót és emléktáblát viszik a Holdra, hanem megörökítik ott az űrhajózás hősi halottainak az emlékét is. Borman ezredes, az Apollo-8 parancsnoka nem sokkal előbb Moszkvában járt és egy-egy emléklapokot kapott Gagarin és Komarov özvegyétől. Az Apollo-11 űrhajósai ezeket is eljuttatják a Holdra.

Képváltás.

– Tegnap, 18-án a kora hajnali órákban újból sor került televíziós közvetítésre. A képek az űrhajó belsejét mutatták, majd demonstrálták, milyen következményekkel jár a súlytalanság állapota. Este pedig azt mutatták be, amint Armstrong és Aldrin átmászik a holdkompba. Ekkor mintegy 300 000 kilométernyire voltak a Földtől.

A filmvetítésnek vége.

– Nos, úgy tűnik idáig minden rendben az Apollo-11-gyel. Mi a helyzet velünk?

– Minden a terv szerint halad a bázison is. Valamennyi vizuális-, akusztikus-, termo-, rádió- és egyéb sugárzásálcázó rendszer működik: észlelhetetlenek vagyunk. A lehetséges leszállóhelyek audiovideo ellenőrzése megoldva. A személyzet fegyelmezett, készen áll a holdra szállás indirekt biztosítására, a passzív támogatásra. A közhangulat – a járvány és az elnyúló vesztegzár ellenére is – megfelelő, lelkes, várakozó.

■ A beteg a sarokban vonaglott.

– Nyugtatót! Gyorsan!

Már késő. Egy utolsó rázkódás, egy végső görcs és a test elernyed – örökre.

– Exitált. Vigyük a mütőbe! Ti fertőtlenítsenek!

A védőruhába öltözött brigád hozzákezd az előkészületekhez. Ketten a fertőtlenítő permittel fújják le a helyiség falait, berendezését, ketten pedig az ernyedtestet készülnek fekete műanyagzsákba helyezni...

Az ernyedtest váratlanul életre kel: a lába felől közeledő beteghordót úgy rúgja szájba, hogy az nagy ívben repül hátra, tarkóra esik és ugyanazzal a lendülettel hasra fordulva elterül. A rúgás után rögtön megkapja a magáét az a férfi is, aki a feje fölé hajolva próbált az állítólagos hullához közeledni. Két kéz ragadja meg a védőruháját, és hatalmas erő rántja a föld felé. A mozdulatot a „hulla” arcba csapódó térde állítja meg. Ezután két lábszár szorításába kerül a nyaka, „átszaltózik” a támadója felett, a gerincére esik, majd egy ököl csapódik az arcába és elájul. K.O.! A permetezők egyike kővé dermed, a másik viszont gyorsan reagál és megpróbálja lefröcskölni a megboldogultat. A megboldogult azonban körívben kitér a felé irányuló fecskendő elől (a mozdulatot alig megtörve torkon rúgja a sóbálványként álldogáló negyedik férfit) és a

körpályán mozogva magával rántja a permetező karját, majd hirtelen visszafeszíti annak csuklóját. Az izmok szakadásával járó vitorlavászon-repedéshez hasonló hangot csak a fájdalomkiáltás nyomja el. A védőruhás nyöszörögve a földre rogy. Leütik.

Hamarosan mindegyik áldozatról lekerül a védőruha, s a helyiséget egy védőruhába, légszűrőmaszkba öltözött egyén hagyja el. Karjaiban nagy batyut visz.

■ Kicsire szabott hálószoba a hatvanas évek végét idéző berendezéssel, ágygal, az ágyban fekvő két emberrel: férfivel és nővel, s köztük egy hat év körüli gyermekkel...

– Anya! Mi az a holdkór?

– A holdkór...?

– Ühm.

– Hát, tudod, vannak emberek, akik miközben alszanak, felállnak és alvás közben járkálnak. Őket nevezik holdkórosnak.

– Miért?

– Miért, miért? Te hogy neveznéd őket?

– Ööö, nem tudom. De miért holdkórosak? Csak a Holdon lakók lehetnek holdkórosak?

– Nemcsak. De lehet, azért nevezik őket holdkórosnak, mert éjszaka mászkálnak, s olyanok, mintha a telihold fénye megigézte volna őket.

– Apa, a Holdon élő holdkórosokat földkórosoknak nevezik?

– Hát, erről még nem hallottam, de akár így is hívhatjuk őket.

– Horkolnak a holdkórosok sétálás közben?

– Nem tudom. De mi ez „holdkórozás”? Hol hallottad ezt a szót?

– Az oviban, amikor Sarah-t álarcos bácsik vitték el...

Csend. Az idő megdermed. A szülők döbbenet bámulnak egymásra. A gyerekre. De félelmüket a kicsi nem észleli. Kezét kinyújtva, becsukott szemmel botorkálni kezd a szobában:

– Holdkóóóros vagyooók! Holdkóóóóóros vaaagyooók! Holdkóóóros vagyooók!
Aúú, a térdem! Holdkóóóóros vagyooók! Holdkóros vagy...!!!

■ Az álarcos férfi a földre dobja a terhét.

– Itt vagyok. Gyorsan! Öltözzetek!

– De ez csak három ruha... Mi pedig négyen vagyunk!

– Tudom. Hoztam egy zsákot is. Ki a legkönnyebb? Azt cipeljük.

– A francba...

A rosszul megvilágított helyiségben öltözködés neszei hallatszanak. Felkerülnek az álarcok is. A soványt belerakják a fekete műanyagzsákba. Ajtó nyílik. A csoport elindul. Négy láb. Fekete zsák. Négy láb. Hosszú-hosszú folyosó.

■ A Világűrre néző panorámaablakon belül, a tárgyalóteremben fél tucat kialvatlan szemű ember értekezik. Most éppen nem a fiatal nő beszél:

– ...tehát körülbelül félóra előnyük van. Négyen valószínűleg az egészségügyi csapattól zsákmányolt védőruhát és -maszkot viselik, az ötödiket pedig zsákban hurcolják magukkal.

– De... De miért tették? Mi értelme ennek?

– A járvány, a „holdkór” (ahogy egyre többen emlegetik) egyre több áldozatot

szed. Ez az öt ember pedig vagy maga is beteg, vagy „egészségesek”, ám pánikba estek. A betegség-verzió mellett szól, hogy a holdkór egyik tünete a paranoid téves eszmék jelentkezése, melyek akár menekülési reakciót is kiválthatnak a betegből. A pánik-verzió mellett szól, hogy az eddig észlelt esetekben a betegek soha nem hajtottak végre csoportos akciót. Mellesleg a pánik is kiválthat menekülési reakciót.

– Te most az okokat fejtegeted, de Igor a célt kérdezte. Mi célja lehet ennek az öt embernek?

– Ha betegek, akkor „n plusz egy” céljuk lehet: a kollektív öngyilkosságtól a bázis vízkészletének megmérgezéséig bármit el tudok képzelni. Kiszámíthatatlanok...

– Ha egészségesek?

– Akkor kiszámíthatók, hiszen csak egy céljuk lehet.

– A vesztegzár feltörése.

– Pontosan. A szökés.

■ A szökevények egy rosszul megvilágított, kihalt folyosó-részhez érnek. Ketten zsákban hordott társuknak segítenek kikecmeregni a műanyagból, ketten pedig egy földbe ágyazott csapóajtót igyekeznek kinyitni.

Hamarosan mindannyian lemásznak a csapóajtó alatt rejlő sötét szervizalagútba. Csapóajtó be. Az öt árny pedig nekivág az alagútnak.

■ – A szökés. Hmm... De hova? – folyik tovább a találgatás a tárgyalóteremben.

– Tényleg? Hova? Mindenki tudja, hogy a vesztegzár óta biztonsági okokból, éppen a szökések megelőzése érdekében nem állomásozik úrhajó a bázison. Az ürki-kötőbe tehát felesleges menniük. A Holdról elmenni úgyse tudnak.

– Ha betegek, ha elszakadtak a realitástól, akkor mindezt figyelmen kívül hagyhatják.

– A kikötők felügyelete már felkészült esetleges látogatóikra.

– Talán egy másik holdbázis a céljuk!?

– Kizárt dolog. Te is tudod, hogy a 61'-es konferencia óta a Társaság valamennyi holdbázisát felszámoltuk, kivéve ezt – a mutatószót egy erőteljes, kifejező gesztus teszi félreérthetlenné.

– Ha betegek, akkor ezt is figyelmen kívül hagyhatják. Nekivághatnak a semminek...

– Ha egészségesek, akkor pedig tudhatnak valamilyen többé-kevésbé épen maradt bázismaradványról...

– Nincs ilyen. A legtöbb megsemmisítést személyesen ellenőriztem. Minden bázist leromboltunk, sőt: nagytakarítást végeztünk magunk után, s az eredeti topográfiai státust állítottuk vissza. Egy elhullajtott csavart nem találni a bázisok helyén, nemhogy bázismaradványt, ahol az életfeltételeket biztosíthatnák maguknak! Ugyan!

– Akkor meg mi a fenét akarhatnak, az ég áldja meg őket? Hát nem lenne elég dolgunk nélkülük is? Pont most diliznek be, amikor minden erőnket az Apollo-11-nek kellene szentelnünk? Holnap végre bekövetkezik a nap, amelyre a Föld és a Társaság is közel egy évtizede készül a maga módján. Sor kerül a Föld eddigi legnagyobb tudományos vállalkozására: a holdra szállásra. Világtörténelmi esemény! Ember a Holdon! Úgy értem: Társaságon kívüli ember a Holdon!!! Ezek meg itt... Verje meg őket az ördög! Jó kis időzítés, nem mondom... Mi van? Mít bámultok?

■ A szervizalagút hol erre, hol arra kanyarodik. A négy szökevény szótlan baktat vezetőjük után, aki térképe alapján, céltudatosan határozza meg, mikor és merre forduljanak a végtelennek tetsző labirintusban. Néha azonban ő is elbizonytalanodik. Ilyenkor hosszabban tanulmányozza az alagúttrendszer térképét, majd így szól: „Erre!” Elindul, a csapat pedig követi.

■ Ismét a tárgyalóteremben...

– Ha igaz, amire gondolunk, akkor a tervük a következő lehet: először ki kell jutniuk a bázisról a holdfelszínre. Aztán megközelíteni a holdra szállás helyszínét (amit természetesen mindenki ismer az állomáson); feljutni a holdkompba; elfoglalni az Apollo-11-et; visszatérni a Földre.

– Mit fognak csinálni az Apollonautákkal?

– A Holdon hagyják őket. Élve vagy holtan...

– Még egy érdekes kérdés: mit fognak csinálni három felesleges társukkal?

– Mire gondolsz? Nem értem.

– A SASsal, a holdkomppal, csak két személy hagyhatja el a Holdat, több nem.

– Áhá! A válasz ugyanaz lehet. A Holdon hagyják őket: élve vagy holtan.

– Tegyük fel, hogy elfoglalják a SAS-t, majd az Apollo-11-et. Collinst arra kényszeríthetik, vigye őket a Földre...

– Ez nem fog nekik sikerülni. Collins inkább lesz öngyilkos, mint cinkos. Tudjátok, ciánkapszula.

– Nos, vegyük sorra a lehetőségeket. Ha segít nekik, akkor száz százalék, hogy Földet érnek. Ha úgy tesz, mintha segítene nekik, akkor megközelítik a Földet, de mindannyian elégnak a légkörben. Ha nem segít nekik, akkor a két szökevény próbálkozik meg az űrhajó irányításával. Ez esetben kevesebb, mint öt százalék az esélye annak, hogy élve megússzák, de ez még mindig esély!

– Nem szabad Földet érniük!

– Persze, hogy nem. A Társaság lelepleződése...

– A Társaság abban a pillanatban lelepleződik, hogy elfoglalják a SAS-t. Nem. A járvány nem kerülhet a Földre. Mindenáron, akár a lelepleződés árán is meg kell akadályoznunk, hogy a Föld is megfertőződjön!

– Emberek, ez már sci-fi. Pusztán találgatunk, fantáziálunk. Olyan dolgokról beszélünk, amire nincs bizonyítékunk...

Ebben a szekundumban megszólal a telefon, s vörösén villogó vészjelzés figyelmeztet arra, hogy valami sürgős, fontos dologról lesz szó. A legközelebb álló ember füléhez emeli a kagylót, majd kimért mozdulattal a helyére illeszti. Kíváncsi tekintetek szegeződnek rá.

– Most érkezett a jelentés: egy holdhernyó engedély nélkül kitört a bázisról... Ugyanekkor feltörve találták a XVIII. hangár űrruha raktárát. Őt ruha hiányzik.

■ A lánctalpas jármű sebesen halad a szürkésbarna holdfelszínen. Az utasok űrruhában. A hangulat feszült. Vajon sikerülni fog a terv?

– Azóta biztos rájöttek... – sercegi az egyik utas a mikrofonba.

– És?

– Tudják.

– Persze, hogy tudják.

– Megakadályozni nem tudják! Ez a lényeg.

■ A tárgyalóteremben...

– Várom a javaslatokat.

Csend. Van, aki lesüti a szemét, van, aki valamilyen jelentéktelen tárgyra szögezi a tekintetét vagy éppen a semmibe bámul. A legidegesítőbb pedig az, aki a többieket nézi.

– Talán... Küldjünk utánuk egy csapatot.

– Nem jó. A személyzet nincs erre kiképezve, s amúgy is hatalmas előnyük van, nem érnék utol őket időben.

– S ha mégis utolérjük őket, akkor meg mi történne? Verekednének? Örültség...

– Akkor mondd meg, mit tegyünk!

Csend.

– Robbantás... Robbantsuk fel a holdhernyót!

– Jó, de mivel? Hogyan?

– Hmmm...

Csend.

– Hát ez így nem fog menni. Mennyi időnk van a holdra szállásig?

– Körülbelül nyolc óránk maradt.

– Hogy is? Ha jól számolom, egy holdhernyó úgy hat óra alatt képes megtenni a bázis és a kijelölt holdra szállás helyszíne közötti távolságot. Vagyis nincs nyolc óránk. Maximum hat maradt csak.

– Beszéljünk velük!

Milyen érzés, mikor mindenki rámered az emberre? Azzal a „hogya ez eddig miért nem jutott az eszünkbe?” jellegű hitetlenkedő nézéssel. A legnyilvánvalóbb dolgok éppen végtelen egyszerűségük miatt jutnak a legnehezebben az ember eszébe bonyolult vagy bonyolultnak tűnő problémák esetén.

■ A holdhernyó utasai között egyre feszültebb a hangulat.

– Mi lesz, ha...

– Azt mondtam, pofa be! Sikerülni fog!

– Fogd be te a pofád! Azt hiszed neked min...

– Itt a bázis. Itt a bázis. Gomez, Frank, Jurij, István, Isaac! Forduljanak vissza! Ismétlem: forduljanak vissza!

■ Tárgyalóterem...

– Vége. Egyszerűen nem válaszolnak. Pedig biztos, hogy veszik az adásunkat. A mennykő csapjon beléjük!

– Nem válaszolnak. Ez ebben a helyzetben jóformán olyan gesztus, mintha a nyelvüket nyújtanák ránk... Szívem szerint egészen obszcén kézjelekkel válaszolnék nekik. Sőt: a süket-néma jelbeszédben rejlő összes míves gesztust bemutatnám nekik.

– Naiv ötlet volt, valóban. Ki kér kávét?

– Kérek.

– Nekem is tölts! Az ötlet jó volt. Figyeljete! Ha rádión keresztül nem is tudtuk rábeszélni őket arra, hogy visszatérjenek, legalább megzavarhatnánk őket. Kijátszhatnánk őket egymás ellen... Egy-egy jól célzott mondat, s saját maguk hiúsítják meg a támadást...

– Lélektani hadviselés... Igen! Ezen az úton kell tovább haladnunk!

– Ejh, de vacak ez a lötyty!

– Még hét és fél óránk maradt.

– Igaz! Igazatok van. Mutogatás... Lélektani hadviselés... Megállítjuk őket!

■ A holdhernyóban öt hallgató ember utazik. Nem hajlandók válaszolni a rádióhívásokra. De figyelnek! Senkinek sincs kedve érintkezésbe lépni a másikkal. Csend. Mozgás. Suhanó holdbéli táj. Sivár.

■ Tárgyalóterem:

– ...tehát, dezinformáljuk az Apollo-11-et. Az eredetileg kijelölt helyet sziklával borított, leszállásra alkalmatlan terepnek kell feltüntetni.

– Nem probléma. Azt fogják látni a szemükkel, a műszereikkel, amit mi akarunk.

– Erre gondolok, igen... A szökevények az eredeti leszállóhelyre igyekeznek, viszont ott nem találnak semmit...

– Ha tovább mennek, és véletlenül megtalálják?

– Olyan távolságra kell az Apollo-11 legénységét irányítani, hogy ne érhessek el őket. Mennyi időnk van?

– Közel hét óránk maradt.

– Ezt ők is így tudják...

– Arra gondolsz...?

– Nem maradt más választásunk.

– Máris intézkedem. Nem úgy a dolog: a földi irányítók harmada pszichokontrolunk alatt van. Úgy táncolnak, ahogy füttyülünk nekik

– Beavatnátok bennünket is?

– Ha a kitűzött időpont előtt történik meg a nagy esemény, akkor a szökevények nem csak rossz helyen, de rossz időben is lesznek. Ez a békés megoldás. Arra kell rávennünk az apollonautákat, hogy a tervezett helytől távol, s ráadásul korábban lépjenek a Holdra.

– De ez még nem elég. A szökevényeket is dezinformálni kell a következők szerint...

■ A holdhernyóban a hangulat minden eddiginél lehangoltabb. Valaki megkocogtatja a járművezető vállát, s kezével jelzi, hogy átveszi a kormányt. A vezető bólint, megtörténik a helycsere. Az egyhangú út tovább folytatódik. Megsercén a rádió:

– Figyelem! Figyelem! Általános tájékoztatás a Társaság valamennyi tagjának! Minthogy a szökevényeket nem sikerült jobb belátásra téríteni, Társaságunk kénytelen volt az Apollo-11 legénységét és a földi irányítókat az előre kijelölt helyszíntől 500 kilométerrel messzebb lévő, a Társaság 127. szegmentumában található leszállóhely felé terelni. Ettől a pillanattól kezdve tehát a 127. szegmentum a célállomás. A lelepleződés veszélye nélkül sajnos nem tudunk a szökevényeken segíteni. Esélyük nincs elérni a 127. szegmentumot. A holttesteket az Apollo-11 probléma lezárása után felkutatjuk. Vége.

A holdhernyó lelassul. Megáll.

■ Tárgyalóterem:

– Nos, a holdra szállás új helyszíne: a Mare Tranquillitatis (Nyugalom-tengere) felszíne, köves, de szép pusztaság. Koordináták: 0,8° Észak, 23,5° Kelet; 6400 méternyire a leszállásra eredetileg kijelölt ponttól. Természetesen ez korántsem azonos az a helyszínnel, amiről a holdhernyó szökevényeit tájékoztattuk. Ők az eredeti helytől 500 kilométernyire lévő, 127. szegmentumot vélik az új célállomásnak. Minde mellett az eredetileg tervezett helyszínről általunk az Apollo-11 felé közvetített vizuális és radar jelek nagyméretű kövekkel borított, leszállásra alkalmatlan terepet mutat-

nak. Magát a holdra szállást pedig három órával korábban fogják végrehajtani. Pontosan két óra múlva...

- Hol jár a holdhernyó?
- Egy órája teljes sebességgel halad visszafelé, a XVIII. hangár felé.
- Pfff... Ezt megúsztuk.
- Tökéletes!
- Szép volt fiúk!
- Mi lesz velük?
- A szökevényekkel?
- Ühüm.
- Hát, gondolom, visszafordultak, s bíznak benne, hogy időben elérik a XVIII. hangárt...

– ...de nem lesz elég oxigénjük...
– ...ezért vagy mind megfulladnak, vagy egymásnak esnek, s az erősebb megszerzi a gyengébb oxigénjét...

- ...ám mielőtt ez megtörténhetne...
- ...kiküldünk egy mentőalakulatot, s visszahozzuk őket...
- Bravó! De most... Koncentráljunk a nagy pillanatra!

■ Kicsire szabott hálószoba a hatvanas évek végét idéző berendezéssel, egy mahagóni bútorba olvasztott képernyővel, a képernyő előtt kuporgó két emberrel: férfivel és nővel, s köztük egy hat év körüli gyermekkel...

- Anya! Kezdődik! Apaaa!
- Csss! Cssh! Ne kiabálj, látjuk mi is!
- Adj rá egy kis hangot!

A képernyőn váltakozva lehet megtekinteni a Társaság Mare Tranquillitatis körzetében elrejtett kameráinak és a SAS (az Apollo-11 holdkompja) felvételének képeit. A képeket a történelmi rádióbeszélgetés (1969. július 21, egy nappal az első holdnegyed előtt) hangjai kísérik:

- Itt Houston. Megvan az engedélyetek a leszállásra. Vétel.
- Értem. Engedély a leszállásra. Háromezer láb. Megyünk. Kétezer láb, 47 fok – igazolta vissza az adást a SAS.

- Hatvan másodperc – közölte Houston.
- Tovább. Két és féllal le. Előre, előre, jó. Negyven láb. Kis por. Harminc láb.

Két és féllal le. Gyenge árnyék. Négy előre, négy előre. Kissé jobbra. Hat... féllal le – a SAS kommentárjába most Houston szól közbe:

- Harminc másodperc.
- ...Előre. Sodródás jobbra... Könnyű kontaktus. Hajtómű stop. ACA kioldva. 413.
- Követjük a leszállást, SAS.
- Houston, itt a Nyugalom Támaszpont. A SAS leszállt.

■ Utójáték...

A megérkezés után Armstrong azonnal közölte, hogy a SAS nem pontosan a tervezett helyen szállt le, mert ott nagyméretű kövek feküdtek a talajon. A tényleges leszállás helyeként egy – Armstrong meghatározása szerint – „futballpálya nagyságú kráterben” került sor.

A leszállás és a Holdra való kilépés között eltelt mintegy hat és fél órát az űrhajósok a holdkomp rendszereinek átvizsgálására, étkezésre, a levegőellátó és regeneráló berendezések ellenőrzésére, végül a munka-szkafanderek felöltésére fordították.

Először Armstrong lépett ki a Hold felszínére; negyedóra múltán Aldrin is elhagyta a holdkompot. Tevékenység: kőzetminták gyűjtése, holdrengésmérő és lézer-reflektor elhelyezése, a napszél összetételének vizsgálatára szolgáló gyűjtőlemez kihe-lyezése és bevonása, fénykép- és filmfelvételek készítése. A holdfelszínen kb. 2,5 óra hosszat tevékenykedtek, s a holdkomp 30 méteres körzetében mintegy 250 méternyi utat jártak be. A holdkomp felszálló egységével 19 órakor hagyták el a felszínt, s há-rom órával később csatlakoztak az anyaűrhajóhoz. Július 24-én érkeztek vissza a Föld-re. Néhány napot egészségügyi karanténban, izolációs kamrában kellett eltölteniük...

1969-1972 között még öt alkalommal jártak emberek a Holdon. Az utolsó három expedícióban holdautóval közlekedve már 18-23 órát töltöttek a holdkompon kívül, és 27-33 km utat jártak be.

Meghódítottuk a Holdat!
Meghódítottuk a Holdat?

1968. december 21-én az Apollo-8 fedélzetén indult J. A. Lovell, W. A. Anders és F. Borman parancsnok 6 nap 3 órás űrrepülésre. Tízszor kerülték meg a Holdat.